

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Göteborgske

Spionen.

Ördagen, den 26 Augusti, 1769.

Fortsättning af N:o 33.

Det är ju David, som sagt: Präses Herran på alla tungomål! Et duffin af Hollands eller Hamburgs Wärel-Judar skulle hålla mynt-wäsendet i bättre ordning, än alle wåre omfistelige Förordningar. Hwarför ser man då icke Synagogor i Sverige? Hwarför får icke Catholiken bränna warhus, och för-tjena himmelriket med goda gerningar, inom wåre gränser? Hwad skulle det skada oss, at Dwåkarn sutte och drömde på en bänk, allex näst han gäfwæ Rejsaren, hwad Rejsaren tilhöree. En wis Advocat, som bor wägg om wägg med mig, och har rest litet, plågar mig altid med den frågan, hur det kommer til, at wi ha så litet folk i så stort Land? Jag swarar, som sanningen är, inrättningarne hos oss äro sådana, at i den ålder, då wi kunne göra Wärrn, äro wi förbundne til Wunke-lesnad, och när ändteligen spis-timman kommer,

är matlusten förbi. Sacre di! äro då alla Edra Glickor Marior och rena Jungfrur? De äro wäl rena Jungfrur, säger jag, fastän de stundom kunna behöfwa Jord-gummor: men i det fallet straffas Modren med wandra, och Fostret förgås i wanskötsel. Hvad har j då för gagn af Edra Barnhus? Barnhusen hos oss äro så och fattiga; men i det stället ha wi wid hwar Kyrka et wackert benhus, hwarest man med andäktig omwårdnad förwarar de dödas ben ofwan jord. Då storstrattade min ifkundige Fransman, med den försmädeliga tilläggnigen, at han icke förundrade sig öfwer folk-bristen i et Land, ou l'on a plus Soins des morts, que des vivants. Ty Barnhus, liksåwål som Kyrko-plikt för lönska låger, äro här obekanta saker. Medlertid brakte hans infall mig på den tanken, at det wore mänskligare til at hårbärgera några små wärnlösa Lif, än en bedröfwelig hop af sammanpläckade benragel, hwilka behöfwa intet annat taf, än grafstenar. Sant är, de förstnämde fordra åtwen Kläder och föda: men man tör kunna uträkna, at omkostnaden på 20 benhus, skulle wara tillräckelig, at nära 6 eller 7 af desse små mjölkflugare, när jag förutsätter, at jag kan hånda irrar mig i calculen. Förlåt mig, min Herre, jag blandar bort et allvarsamt ämne med galenskap. I så mätto är jag
 Franck

Franske; ty det folket är i stånd at dö med et infall i munnen.

Det jag wille säga däreft, är det, at om jag intet hade mit Latinska Bref med Consistorii Sigill uti taskan, så skulle jag bli planterare här: så högt ha deras planteringar behagat mig. Man måste wara på stället, för at få begrep där om; och för at intet drunkna i detalierne, skal jag endast öfwer hufvud nämna, huru som komma från de nakna Klipporna kring om Görheborg och hit ut, är at komma från det steniga Arabien in i Lustgården Eden. Holländarn kan litet mer, än meta sill och gräfsa diken. När jag såg hans Trädgårdar omkring Hag och Leiden wäntade jag intet något bättre: ty slit och rikedom, jämte en enjonerad natur*, wiste sig där öfwer alt; men man får intet beundra det höga, det snillerika, för än man hinner til Paris, Versailles, och de öfriga Kongl. Lust-Elotten. Denne planter-smaken är allmän, och sträcker sig ända til byar och torp. De store Farwägarna härute äro intet annat, än sköna spatsergångar, och jag kan betyga det, at alt ifrån Berg op Som och hit, en sträcka utaf 100 mil, som jag öfwerfarit, behöfde jag ingen minut låta bränna mig af solen; så öfwerfuggad war jag af en dub-

* En rik, nögd, fri människja och tillika lejon, huru passat det?

bef rad höga och Majestätiska trån * I
 Hollsten och Däromkring anmärkte jag en för-
 träffelig plågsed till planteringarnes befor-
 dran. Ingen Bonde-dräng får där ut sin
 lyse-sedel, förrän han planterat et tjug-trefli-
 ga tvån, och för hwar arsvinge är han af-
 wien förbunden at sätta et halst dussin. Där-
 emot hvar gör Bonden i Sverige? Jo, när
 han skal ha bröllop, säger han i kull et dussin
 af sina skönaste grenar, för at låta dem wiss-
 na wid Kyrko-porten eller stugdören, och wid
 Midsommar ödelägger han några unga ekar,
 för at hoppa en slängpolka med sin Tös om-
 kring en midsommar-skåna. Utminstone sker
 det så i Östergyllen och Småland. En sin
 Bonden i Flandern och i Frankrike planterar
 sig skogar, där naturen tyckes dömt honom,
 at förbrännas af solhetta, under det den Swens-
 ske tyckes arbeta för at komma i nödrån-
 dighet en gång, at antingen då af torf-os
 eller styja ihjäl.

En lärda saker då? I den punkten är jag
 mindre nygirig: skal dock ha åran nämna
 något. Prof. Le Beau, Secreter i Wetens-
 skaps Akademien, (namnet är tyktbart) hörer
 jag då och då läsa Cicero. Den mannen wer,
 hwar mårgen sitter, och ehuru egenkär denne
 Romer-

* Ifrån Moerdhet, Berg og Zoom, Dreda, alt in
 til Antwerpen, det är rätte wägen til Paris, är
 et widlyftigt slakt och skoglöst sandfält, och högst
 obehagelig wäg.

Romerfke Talmannen war, tror jag dock, at han aldrig inbillade sig vara så stor, som han blir under Le Beaus händer. Men ännu bättre förklarar han i Parlamentet, hvars åst man understundom träffar Demosthenes, som plaidera inför domstolen. Det är 8 dar, sedan jag därstädes åhörde en Advocat svara för en förnäm Dame, hwilken, om jag fattade meningen rätt, beskyltes för upsat at förgifwa sin man, och jag bedyrar det, at jag tykte mig hänrykt i den gamla werlden, och höra en Hortensius eller Cicero stå och predika ur Romerfka Tribunalet. Tårarne stego i ågonen på alle de fringstående. Jag kom i hog wår B o o o o och log.

(Widare fortsättning härnäst.)

Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen födde i Goss och 3 flickobarn. Död i barn af slag.

I Kronhus-Församlingen wigde Soldaten Georg Schneider och Pigan Britta Lars dotter. Död Pigan Britta Friis, 37 år, af wattungor och fallandesjuka.

Frankommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemälsгатans Note. Tisdagen Dwarnebergsgатans Note. Onsdagen Masthugget och Haga Noten.

Kundgårdelser.

Nästkommande Måndag, den 28 i denne Månad, Kl. 10 föremiddagen, blifwer offentlig Auktion hållen ute på Herr Swen Schales salteri wid barlast-kayen, då så wäl selskwa salteriet, som ock et parti sårådiga sille-tunnor, tunneståfwer och botnar, böckare-werktyg och annan redskap, tågwerk och åtskilliga husgeråds saker til den mestbudande komma at försäljas. Salteriet består af följande byggningar; på södra sidan en sille-bod 59 alnar lång, 15 alnar bred med 4 portar, hwaruti kunna stå på sin ånda 1100 sill. Däröfwer en god och behållen spannemåls-wind af samma längd och bredd, hwarpå 1000 tunnor råg kunna upläggas. På norra sidan en sille-bod 34 alnar lång 15 alnar bred med 4 portar, hwaruti kunna stå på sin ånda 450 tunnor sill. Öfwer samma bod är en spannemåls wind, hwaruppå kunna upläggas 550 tunnor råg. På östra sidan en flygel af timmer 44 alnar lång och 10 alnar bred, bestående i öfra wåningen af 1 sal och 3 komrar, utan fönster och dörrar, som nyttjas til spannemåls-rum, 2ne kamrar med kakelugnar, och dörrar och fönster, 1 kök med spis dörr och fönster. Uti nedra wåningen, 1 bryggghus med spis, bakugn, dörrar och fönster, 3ne saltbodar, hwaruti kunna rymmas 15 a 1600 tunnor salt, 1 tunnbindare werkstad med spis, dörr och fönster.

På

På westra sidan, en flugel af timmer 44 alnar lång, bestående i öfra wåningen af 1 sal utan kakelugn, 4 kamrar med kakelugnar, 1 kök med spis, hwilka allesamman äro försedde med dörrar och fönster 3 nedra wåningen en tunnebindare-werkstad med spis, fönster och dörr, 3ne salt-bodar, hwaruti rymmas 15 a 1600 tunnor salt. Då alla windar och bodar äro uthyrde, bestiger hyran sig til 105 Dal. S:mt om månaden. Däremot betalas til Staden i grundlega för platsen 392 Dal. S:mt ärligen.

Den 4 October nästinstundande kommer uti Ållingsås stad, flockan 9 föremiddagen igenom offentlig auktion at försäljas Borgmästaren Fromans i berörde Stad wid stora gatan uti hörnet intil torget belagne gård, bestående af 3 hela tomter, med äbyggnad af en byggning med 6 under och 5 öfverrum, däribland 1 kök öfwan och 1 nedan med sine bakugnar, samt desutan 1 skafferij öfwan och 1 dito med löft nedan: under byggningen 2 källrar, på gården, 2 wedbodar, 1 wedskjul och 1 tobaks torkhus samt nödige rum för små-creatur, jämte brunn med ganska godt watten uti. Särskilt äro bygde ladugårds-hus, neml. stall för 2 hästar, såhus för 6 kor, loge och foderlade med skul-lar och 1 mangel-kamare, 2ne mindre tobaks torkhus med wagns-skjul emellan. Härtill hörer äfwen en wacker trögård med 13 fruktbarande trån, jämte häckar och bärbuskar. Be-lägen

lågheten är ganska beqväm til handel och rörelse och rummen store och wäl inrättade. Den som ästundar denne egendom, kan auktionen wid Auktionen sig infinna, eller ock med Egaren däröfver förut correspondera.

Den 19 instundande Septemb. kommer på denna Stadens Auktions-kamare at genom offentlig utrop försäljas den qwarstående flygeln af gamla byggnaden i denna Stadens Fattighus med des spisar, skorstenar, och tegeltak, på de villkor, at köparen låter det samma nedrifwa och från Fattighus-platsen bortföra inom 14 dagar efter inropandet. Sammaledes skal då förauctioneras et parti gamla fångar från Fattighuset, dels för en och dels för 2 personer.

Skulle någon ästunda köpa et par Rehnsske qwarnstenar af två alnars diameter, så finnas de uplagde hos Herr Capitain Lor. Böö uti Masthugget, som känner egaren.

Nyligen inkommen Nytt talg, dits juster, tagel, hampolja, Engelska blad, tobak i fat, Engelskt sål och öfverläder, Carolina indigo, anis, söts och bittermandel, karp och kryddpeppar, fenkol, blausel, spanskröna, samt alla sorter fina spetsrier med mera, finnes til köps hos Herr Joh. G. Ekman för billige priser.

Til salu utbjudes en tvåsittig, grönmålad, wälgjord och stark chaise som går på remmar, sålgaren och hwarest chaisen står at beses sås underrättelse här på Tryckeriet.